

Metodologia badań onomastyycznych

METODOLOGIA BADAŃ ONOMASTYCZNYCH

pod redakcją Marii Biolik

Olsztyn 2003

**Wydano dzięki pomocy finansowej
Ministerstwa Nauki i Informatyzacji**

Recenzenci tomu

Zofia Abramowicz, Edward Breza, Aleksandra Cieślikowa, Jerzy Duma,
Kazimierz Rymut, Ewa Rzetelska-Feleszko

Redakcja wydawnicza
Sławomir Fafński

Opracowanie graficzne
„Littera”, Olsztyn

ISBN 83-87643-73-4
ISSN 0585-3893

© Copyright by Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Olsztyn 2003

Wydanie I
Ośrodek Badań Naukowych
im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie
10-402 Olsztyn, ul. Partyzantów 87
Objętość: 48,30 ark. wyd., 41 ark. druk.
Druk: Zakład Małej Poligrafii OBN, Olsztyn, ul. Partyzantów 87

Jaromír Krško
Banská Bystrica

SOCIÁLNY PRIESTOR V ONYMII (VZNIK ONYMIICKÝCH SUBSYSTÉMOV — SOCIÁLNYCH TOPONÝM)

Vlastné mená, ako jedna zo zložiek lexikálneho systému, sú pevnou súčasťou medziľudskej komunikácie. R. Šrámek hovorí, že „propria vznikají a fungují proto, aby slúžila mezilidskej komunikaci. Všechny propriální funkce jsou ve své podstatě podřízeny komunikačním potřebám, jsou jimi vyvolány a v nich se realizují.“ (Šrámek R., 1999: 73).

Človek žije a komunikuje v určitom sociálnom priestore a zároveň je jeho dôležitou súčasťou. V komunikácii potrebuje označiť a presne pomenovať jedinečné objekty, ktoré sú z jeho pohľadu niečím výnimočné a preto dôležité. Príjemca onymický objekt identifikuje, diferencuje pomocou vlastného mena. V spoločenskom fungovaní propria pripomína M. Majtán dôležitú propriálnu (onymickú) platnosť toponyma, t. j. jeho obsah (Majtán M., 1980: 43). V. Blanár vo svojej *Teórii vlastného mena* píše, že v komunikácii nehodnotíme vlastné meno „ako prvok kategórie vlastných mien všeobecne, ale ako prvok istého onymického podsystému. Táto dôležitá okolnosť sa obyčajne neberie do úvahy. Zaradenie mena do príslušného onymického podsystému predpokladá istú znalosť druhového jedinca“ (Blanár V., 1996: 162).

Každý jedinec po narodení spoznáva svoje okolie — začleňuje sa do sociálnych skupín — socializuje sa. Postupne rozširuje spoločenský priestor a spoznáva nové onymické body. Naše poznanie je obmedzené tým, v akom veľkom sociálnom priestore sa pohybujeme.

Sociológovia uvádzajú, že každý človek je súčasťou niekoľkých societ — pracovného kolektívu, rodiny, záujmových skupín, obce a pod. Tieto society sa navzájom môžu prekrývať, čo však neznamená, že by dochádzalo ku vzájomnej negácii. Vo všetkých spoločenstvách sa využívajú propriá v rôznej mierе a v rôznej forme, každá societa disponuje vlastným onymickým subsystémom. Členovia týchto societ tieto subsystémy ovládajú, pretože neznalosť by narúšala komunikáciu.

Najmenšou jednotkou takéhoto spoločenstva je skupina dvoch ľudí. Táto podmienka vyplýva zo samotnej podstaty komunikácie a vlastnosti propria

— človek komunikuje s iným človekom a pomenúva objekty pre niekoho (nie pre seba). Určiť hornú hranicu (počet členov) society je zložitejší problém. Societu môže tvoriť rodina, obec (alebo len časť obce), región, kraj, národ, či menšia sociálna skupina fungujúca na báze záujmov a rôznych profesii — rybári, poľovníci, lesní robotníci, športovci (napr. horolezci¹, orientační bežci atď.). Môžu to byť aj sociálne skupiny utvárané na báze veku a záujmov — deti, mládež, dospelí. Všetky tieto sociálne skupiny žijú v určitom spoločenskom priestore, ktorý musia označiť a poznáť. Jednotlivé onymické body tohto sociálneho priestoru označujeme termínom **sociálne toponymá**. Kritériom príslušnosti k sociálnej skupine (z hľadiska existencie sociálnych toponým) by mohla byť znalosť alebo neznanosť týchto propriet.

Sociálne toponymá sú špecifické vlastné mená charakteristické pre určitú, relatívne uzavretú society, odlišujúce toto spoločenstvo od spoločenstiev susedných. Tento druh proprietí sa vyznačuje nízkou komunikačnou potenciou (Krško J., 1996: 138; 2001: 18), pretože (z hľadiska väčších society) označuje málo dôležité geomorfologické objekty² a časovou a priestorovou ukotvenosťou. Časová a priestorová ukotvenosť znamená, že sociálne toponymum existuje len v čase existencie sociálnej skupiny (napr. ak zanikne skupina rybárov, sociálne toponymá tejto skupiny sa nebudú používať) a viaže sa na konkrétny onymický priestor.

Členenie society je vertikálne. Základné society (vo vertikálnom smere ide o najnižšie society), u ktorých sa vyskytujú sociálne toponymá, môžeme hodnotiť ako primárne. Sekundárne (nadradené) society nevnímajú sociálne toponymá pôvodných primárnych society (nemajú pre ne relevantnú onymickú hodnotu), pretože ich sociálny záber je väčší a nepotrebuju také detailné členenie priestoru (ich sociálny priestor by obsahoval príliš veľa onymických bodov). Sociálne toponymá sekundárnych society nevnímajú terciárne society atď. Toto ponímanie vertikálneho členenia spoločnosti a vnímania priestoru sa dá obrazne vyjadriť mapovým zobrazením krajiny v rôznych mapových mierkach (čím nižšia society vo vertikálnom zobrazení, tým menšia mierka zobrazenia priestoru a naopak).

Existenciou sociálnych toponým a vertikálnym členením spoločnosti možno vysvetliť existenciu a vznik (sociálnej) polyonymie a onymickej polyreferenčnosti (onymickej polysémie a onymickej homonymie — k tomu Krško J., 2002: 149). Termínom *polyonymia* rozumieme „pomenovanie tohože denotátu rozličnými topolexémami alebo antropolexémami.“ (Blanár V., 1996: 141). Z hľadiska komunikácie tento mikroštruktúrny vzťah nie je žiaduci, vyskytuje sa však

¹ Problematike označovania horolezeckých ciest sa v poľskej onomastike venuje najmä M. Rutkowski (1996, 2000).

² Označiť objekt, resp. hodnotiť jeho dôležitosť je relatívne, pretože niekedy (v málo členitom teréne) je dôležitá akákoľvek odlišnosť (vyvýšenina, údolie, odlišná vegetácia, u vodných tokov — tvar, koryto a pod.). Naopak, v členitom teréne sú dôležité len veľmi výrazné javy. Dôležitosť objektu teda rastie v závislosti od detailného „pohľadu“ na krajinu.

často a rozoznávame niekoľko rovín výskytu polyonymie (k tomu Krško J., 2002). Polyonymia v sociálnej rovine vzniká najmä v hydronymii, pretože vodný tok predstavuje svoju dĺžku rozsiahli onymický objekt, ktorý prechádza cez niekoľko sociálnych priestorov. Každá societa môže pomenovať tento objekt rozlične. Často sa preto stáva, že horný tok nesie iný názov ako jeho stredná alebo dolná časť. Polyonymia totiž vzniká odlišným vnímaním objektu³ a teda odlišnou designáciou u rôznych sociálnych skupín. V tomto prípade považujeme za relatívne uzavreté society aj príslušníkov jednotlivých obcí. Societa je tým kompaktnejšia, čím je uzavretejšia do seba (má menej kontaktov s okolitými societami — v minulosti šlo najmä o izoláciu vyvolanú geomorfologickými podmienkami a vzdialenosťou).

Komunikačne väčší problém ako polyonymia predstavuje onymická polysémia. V. Blanár pripúšťa tento mikroštruktúrny vzťah. Ako polysémické slovo „možno hodnotiť“ vecne blízke denotáty, ktoré sú blízke aj obsahove, t.j. designáciou. V zásade ide o vlastné mená patriace do jednej onymickej sústavy.” (Blanár V., 1996: 139).

V rámci výskumu hydronymie Turca sme po zostavení abecednej kartotéky hydroným zistili, že v povodí Turca existuje niekoľkonásobný výskyt niektorých hydroným: *Biely potok (1)* — ľavý prítok Turca ústiaci v časti Požehy, *Biely potok (2)* — pravý prítok Turca ústiaci severne od Blažoviec, *Biely potok (3)* — pravý prítok Briešťanky, *Biely potok (4)* — pravý prítok Belianskeho potoka, *Biely potok (5)* — pravý prítok Vôdok; *Blatná (1)* — pravý prítok Znievskeho potoka, *Blatná (2)* — ľavý prítok Hájskeho potoka, *Blatná (3)* — pravý prítok Sklabinského potoka; *Bukovina (1)* — pravý prítok Dedinského potoka, *Bukovina (2)* — pravý prítok Bôrovského potoka; *Mlynský potok (1)* — ľavý prítok Turca ústiaci severne od Príboviec, *Mlynský potok (2)* — pravý prítok Pivovarského potoka, *Mlynský potok (3)* — ľavý prítok Dedinského potoka, *Mlynský potok (4)* — ľavé rameno Turca ústiacie severne od Skleného atď. M. Majtán (1996: 20) píše, že: „pri posudzovaní názvov zo širšieho rámca a pri areálom výskume názvov výskyt rovnakých názvov pokladáme za homonymný jav, za homonymiu..., v rámci mikrorajónu homonymných javov niet, boli by na prekážku jednoznačnej identifikácie objektov.“ Základné otázky preto znejú: „Ako môže dochádzať k takému javu, keď polysémia alebo homonymia narúšajú komunikáciu a prečo k tomuto javu dochádza — ved' sa tým popierajú základné vlastnosti propria — identifikovať, pomenovať, diferencovať a lokalizovať objekt?“. Od povedou na tieto otázky je chápanie sociálneho priestoru a uplatnenie proprií v ňom.

³ A. Rajnochová hodnotí lexikálnu synonymiu (ktorá úzko súvisí s polyonymiou), že ide o slová, „ktoré vyjadrujú podobné alebo rovnaké poznanie, viedenie a hodnotenie vecí spoločnosťou“ (Rajnochová A., 1998: 234). Vznik polyonymie preto môžeme vysvetliť aj odlišným vnímaním jedného objektu rôznymi sociálnymi skupinami.

Ak chápeme obyvateľov obce ako uzavretú societu, funguje v nej vlastná sociálna onymia (ako už bolo spomínané, každá societa má vlastný onymický subsystém). V rámci tejto nemôže existovať jav onymickej polysémie alebo homonymie (v obci môže byť len jeden *Mlynský potok*, pretože *proprium* by stratilo svoje základné atribúty). Ak však prekročíme hranice society a porovnáme určitú množinu sociálnych onymických sústav, teda skúmame širšie onymické prostredie (skladajúce sa z niekoľkých, na sebe nezávislých sociálnych prostredí), zistíme, že *proprii* s rovnakou motiváciou, ale označujúcich rôzne objekty, môže byť niekoľko. V tomto smere nie je rozhodujúca ani veľkosť objektu, pretože napr. u hydronyma *Turiec* dochádza k onymickej polysémii v rámci Slovenska: *Turiec* (1) — ľavý prítok Váhu; 77,4 km dlhý tok prameniaci v Kremnických vrchoch, ústiaci pri Vrútkach; *Turiec* (2) — pravý prítok Slanej; 46,2 km dlhý tok prameniaci v Slovenskom rudohorí, ústiaci pri Tornali (Sičáková E., 1996: 85). Onymická polysémia nevzniká teda vo vnútri nižších societ (v rámci vertikálneho členenia sociálneho priestoru), ale pri komparácii viacerých sociálnych onymických sústav (subsystémov) rovnakej vertikálnej hodnoty.

Doterajšie poznámky o sociálnom priestore v onymii vyčlenili (na základe primárneho sociálneho priestoru) také society ako obec, mesto, prípadne mestskú časť. V sekundárnych societach môžeme hovoriť o väčších mestách, okresoch, prípadne menších regiónoch atď.

Onymický systém obce je ohrazený hranicou príslušného chotára⁴. V rámci toponymie ide o jednotlivé terénne názvy — tu by nemalo dochádzať k polyonymii alebo onymickej polyreferenčnosti. Ak by komunikujúci použili toponymum susednej obce, museli by tento objekt presne lokalizovať — „Zajtra pôjdeme rúbať drevo do *Brezín*. V *Muráni*“. Antroponymický systém tvoria mená obyvateľov society — a to oficiálne i neoficiálne (tzv. živé osobné mená)⁵. Tak, ako pri toponymii, aj tu platí, že antroponymum susedného onymického systému musí byť upresnené — *Jano Siman z Murána*.

Ďalšie sociálne skupiny môžeme vyčleniť na základe veku — najčastejšie uvažujeme o detských a mládežníckych sociálnych toponymách. Obidve skupiny sa vyznačujú určitými špecifickými črtami, ktoré sa prejavujú aj v tvorení a používaní sociálnych toponym.

O detských sociálnych toponymách hovoríme od počiatokých štádií socializácie mimo rodinu — v prostredí detských jasli, materskej a základnej školy. V tejto kategórii je dôležitý vlastný sociálny priestor — deti sa pohybujú v menšom

⁴ Obyvatelia obce presne rozoznávajú, ktorý objekt leží v chotári ich obce a ktorý v susednej obci. V komunikácii (najmä pri terénnom výskume, kedy sa skúmajú viaceré substitúty súčasne) tento fakt zvýrazňujú.

⁵ Antroponymia účelne predchádza onymickej polyreferenčnosti vytváraním živých osobných mien, ktoré veľmi presne pomenúvajú jednotlivca daného spoločenstva.

priestore ako dospelí, preto pomenúvajú (z pohľadu dospelých) často nepodstatné onymické body. Detský pohľad na svet, nerozvinutá lexika sa prejavujú aj v detských sociálnych toponymách — často sú tu zastúpené deminutíva (*Malá hôrka, Papučky, Na kamienky, Kamienky, Popod horičku, Údoliečko atď.*). Pomenovania odrážajú detskú fantáziu (*U žabej rieky, Do obývačky (jaskyňa), Žaba (skala), Údolie pávich očiek*), pomenúvajú objekty, kde sa hrajú (nastáva proprializácia apelatív) — *Skalka, Krovisko, Bunkre, Do chatrče, Ku hati, Pri hrádzi, Ku kukurici atď.*

Mládežnícke sociálne toponymá vznikajú približne v 12. roku fyzického veku. Táto hranica je relatívna — priemerne však v 12. roku dochádza k výrazným fyzickým a psychickým zmenám. Adolescenti sa už necítia byť deťmi, dospelí ich však ešte neakceptujú ako dospelých. Táto „traumatizujúca“ situácia vyvoláva u adolescentov množstvo konfliktov s okolím. Sociálna skupina mládeže postupne mení svoj sociálny priestor — často vysedávajú na lavičkách, v baroch. Ich nesúhlas, vzdor sa prejavuje aj v ich sociálnych toponymách. V týchto pomenovaniah sa objavuje mládežnícky slang, ktorý zároveň poukazuje na sociálnu príslušnosť ku skupine. Relatívna uzavretosť komunit prináša ďalší prvok sociolektu — argot. Sociálne toponymá s lexikálnymi prvkami argotu sa (na rozdiel od sociálnych toponým s prvkami slangu) neodlišujú od bežných argotizmov. Ich základným cieľom je utajíť miesto na ktorom členovia skupiny vykonávajú nedovolenú činnosť. Mládež upravuje svoje sociálne toponymá do slangovej podoby, niektoré vznikajú z recesie, alebo ich upravuje do podoby, ktorou vyjadruje odpor, nesúhlas s oficiálnym názvom — bar Aladin — *Áčko*, denný bar — *DB* alebo *Débécko*, bistro U Kurky — *Kuracie bistro*, bufet postavený z plechu — *Plecháč*, reštaurácia na futbalovom štadióne — *Kopačka*, reštaurácia na hokejovom štadióne — *Na puku*, Fontána — *U de Gaulle* (aj *De Gaulle*)⁶, Modrá guľa — *Kocka*⁷, Mystic bar — *Mysbar*.

Mnohé sociálne skupiny vznikajú na základe záujmov. Počet a druh týchto skupín nie je obmedzený. Ich spoločnou črtou z hľadiska tvorby a používania sociálnych toponým je potreba detailne pomenovať priestor v ktorom koexistujú, prípadne potrebujú odlišiť väčší počet onymických bodov, ktorých počet vzrástol v ich sociálnom priestore. M. Rutkowski vidí príčinu vzniku sociálnych toponým u horolezcov takto: „Potrzeba nazywania dróg wspinackowych wyrosła z przyczyn czysto praktycznych. Na pewnym etapie rozwoju taternictwa — w efekcie postępującej eksploracji ścian tatrzaskich — na każdy niemal szczyt prowadziła już nie jedna, ale kilka różnych dróg“ (Rutkowski M., 1996: 43).

Terénnym výskumom v Muránskej doline sme zistili aj niekoľko poľovníckych sociálnych toponým. Jeden onymický bod (*Michlova dolina*) delia na dve časti — *Michlova a Zadná Michlova*, podobne delia les *Bartova* na časť *Bartova a Zadná*

⁶ Respondent uviedol motiváciu názvu — „oproti reštaurácii je socha kapitána Nálepku“.

⁷ „Ukážkový“ nesúhlas s oficiálnym názvom — do opozície lexémy guľa postavili lexému kocka.

Bartova. Z pohľadu obyvateľov obce nie je potrebné takéto detailné rozlišovanie priestoru. Pri love zveri je to však nevyhnutné. Niektoré poľovnícke sociálne toponymá dostali pomenovanie podľa príhod spojených s miestom — *Kde líšku páliili* (informátor uviedol: „Už aj ten je mŕtvy, čo streli tu líšku. Nemali líšky cenu, nechcel nikto zobrať, tak spálil líšku“), *Hrkotáč* (jeden z poľovníkov prebíjal zbraň na diviaka, náboje mu zhrkotali a diviak ušiel). Tieto názvy majú pejoratívnu motiváciu. Iné poľovnícke sociálne toponymá vznikli proprializáciou apelatív — *Ku dubu, Pod jedľu, Ku borsukom* (hniezdisko jazvecov).

Rybárske sociálne toponymá tiež označujú miesta pôvodne nepomenované — nastáva proprializácia apelatív (piesčitý breh → *Pieskovisko*, breh v tieni → *Tôňa*, betónový výbežok → *Na špici*, → *Oproti špicu*), prípadne názvy vznikajú metaforicky (vyčnievajúca plochá skala → *Matrac*). Sociálna skupina rybárov sa môže členiť na menšie spoločenstvá — v rámci „domácich“ rybárov sa vyskytujú menšie skupiny, ktoré používajú ešte detailnejšie členenie — títo delia spomínané sociálne toponymum Matrac na *Horný matrac, Dolný matrac*, prípadne *Malý matrac, Väčší matrac*. Rybári na brehu vodnej nádrže Miková nedaleko Revúcej pomenúvajú 13 stanovišť (ide o plochu veľkosti približne 500 x 300 metrov) — *Pred hotelom, Na zatáčke pri povodí Hrona, Na výpustie, Pod lipou, Pod cestou, Na betónoch, Pri udiarni, Pri kameňolome, Lubenicka zátoka, Pod čerešňou, Pri rákosí pod horou, Pri rákosí na jednotke, Na prepade*.

Do skupiny profesijných sociálnych toponým zaraďujeme také názvy, ktoré vytvorili sociálne skupiny utvorené na základe určitých profesií. Sem zaraďujeme skupiny lesných robotníkov, uhliarov, pastierov, roľníkov a pod. Aj tieto toponymá vznikajú z nutnosti detailne pomenovať vlastný sociálny priestor. Tieto toponymá často označujú miesta, kde sa stala určitá udalosť (najmä tragicák) — *Kde Jana zabilo, Kde Martina hrom zabil, Kde kobyla zdochla*, ale aj iné udalosti — *Ďe sa žintica viľála*. Práve informačná hodnota pracovných sociálnych toponým (označenie miest s tragicou udalosťou) má za následok, že toto toponymum rýchlo prekročí sociálny priestor tejto skupiny a stane sa súčasťou väčšej society (najmä society obce).

Zvláštnu skupinu sociálnych toponým tvoria tzv. rodinné sociálne toponymá, ktoré vznikajú v rodine. V doterajšom onomastickom ponímaní sa viažu ku chotáru obce, kde má príslušná rodina majetok. Vznik tohto druhu sociálnych toponým je často emocionálne motivovaný vzťahom k majetku ako symbolu dedičstva či pokračovania rodu, prípadne citovým vzťahom k nadobúdateľovi majetku (napr. *Maminé* – pole kúpila stará mama). Do skupiny rodinných sociálnych toponým však môžeme počítať aj toponymá, ktoré vznikli spontánne na rodinných výletoch, prechádzkach a ktoré neskôr fungujú ako základné orientačné body — *Otcova skryša, Luckina skryša, Na tvojom (Luckinom) briežku, Pri Majkovom potoku, Pri Majkovom mravenisku, K Budíkovi*. Takéto pomenovania boli motivované

spoločnými zážitkami, prípadne vynikli ako okazionalizmy — *Osičníkovisko*, *Dubákovisko*. Emocionálny appendix týchto sociálnych toponým je obsiahnutý v hypokoristickej podobe osobného mena ako časti toponyma, prípadne v topoformante (zväčša má deminutívnu podobu, ktorá vyjadruje kladný vzťah) — *Lúčka* (nie malá lúka ale „naša“ lúka). Emocionalita a pocit rodinej príslušnosti môže byť vyjadrený aj živým osobným menom — *Do záhrady u Lenov* (záhrada patrila maminej krstnej mame a ich meno do domu boło „Do Lenov“).

Počet členov ktorí ovládajú a používajú rodinné sociálne toponymá je ohraňčený počtom členov rodiny. Aj tu však môžeme vyčleniť okruh príslušníkov rodiny, ktorí ovládajú všetky sociálne toponymá a okruh, ktorým nie sú známe všetky pomenovania. Rodina ako dynamická sociálna skupina môže meniť počet členov — napr. člen rodiny odíde na štúdiá, odstahuje sa a pod. Ak v čase jeho neprítomnosti vznikne nové sociálne toponymum, on ho neovláda (ide o jednu z podmienok definície sociálneho toponyma, ktoré sa vyznačuje časovou a priestorovou ukotvenosťou).

Na záver možno zhŕnúť doterajšie poznámky k sociálnemu priestoru v onymii — propriá vznikajú v spoločenskom styku a slúžia na presnú identifikáciu a označenie výnimočných objektov. Sociálnych skupín, v ktorých človek existuje, je niekoľko a tieto society vznikajú vo vertikálnom a horizontálnom spoločenskom smere. Mnohé mikroštruktúrne vzťahy, ktoré vznikajú v onymii, možno vysvetliť existenciou a pôsobením onymických subsystémov týchto sociálnych skupín.

Literatúra

- Blanár V., 1996, *Teória vlastného mena*, Bratislava.
- Krško J., 1998, *Toponymický priestor v komunikácii malých sociálnych skupín*. In: Slovenský národopis, 46, 1998, č. 1, s. 80—101.
- Krško J., 2001, *Terénné názvy z Muránskej doliny*, Banská Bystrica.
- Krško J., 2002, *Mikroštruktúrne vzťahy v onymii*. In: Slovenská reč, 67, 2002, č. 3, s. 142—152.
- Majtán M., 1980, *Spoločenské fungovanie toponyma*. In: Zborník materiálov zo VII. slovenskej onomastickej konferencie, Bratislava, s. 43—49.
- Majtán M., 1996, *Z leksyki slovenskej toponymie*, Bratislava.
- Rajnochová A., 1998, *Synonymia a význam*. In: Acta Universitatis Matthiae Belii, Banská Bystrica, s. 232—236.
- Rutkowski M., 1996, *Nazwy dróg wspinaczkowych jako kategoria onomastyczna*. In: Onomastica, XLI, Kraków, s. 41—50.
- Rutkowski M., 2000, *Modyfikacja frazemów jako źródło ekspresji nazewniczej*. In: Acta Universitatis Matthiae Belii, Banská Bystrica, s. 41—47.
- Sičáková Ľ., 1996, *Hydronymia slovenskej časti povodia Slanej*, Prešov.
- Šrámek R., 1999, *Úvod do obecné onomastiky*, Brno.

Summary

SOCIAL SPACE IN THE ONYMY

In the article, the author deals with the existence and function of nouns in closed social groups. These social groups may be established in relation to the interests, age and professions of

their members. The author sectionalises these social groups in horizontal and vertical levels. The collegians of each group know particular group of nouns. From this perspective, the author explains genesis of polyonymy and onymic polysemy and behaviour of social toponyms in to the group of children, teenagers and other social groups.

Príspevok vznikol v rámci grantu VEGA č. 1/7481/2000 *Propriá v sociálnej komunikácii na rozhraní milénii*